

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 7 §:n 1 momentin kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annettua lakia lisäämällä siihen säännös siitä, mitkä viranomaiset ovat toimivaltaisia asioissa, joita tarkoitetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksessa julkisten palvelujen käsitteeseen rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteessä oleellisesti kuuluvia velvoitteita koskevista jäsenvaltioiden toimenpiteistä. Samalla ehdotetaan kumottavaksi Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymises-

tä ja sopimuksen soveltamisesta annetussa laissa nykyisin oleva vastaava säännös. Säännöksessä tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia olisivat liikenneministeriön lisäksi myös lääninhallitukset, kunnat ja pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta. Liikenneministeriö määritteli tarkemmin, millä tavalla toimivalta jakautuu eri viranomaisten kesken.

Lait on tarkoitus saattaa voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun eduskunta on ne hyväksynyt.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (1504/93, jäljempänä ETA-sopimuksen voimaansaattamislaki) 7 §:n 1 momentti koskee julkisten palvelujen käsitteeseen rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteessä oleellisesti kuuluvia velvoitteita koskevista jäsenvaltioiden toimenpiteistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1191/69, jäljempänä palveluvelvoiteasetus, säännösten täytäntöönpanoa. Pykälässä säädetään palveluvelvoiteasetuksessa tarkoitetuista toimivaltaisista viranomaisista.

Säännös sijoitettiin ETA-sopimuksen voimaansaattamislakiin, jotta se kuten muutkin ETA-sopimuksen aiheuttamat tärkeimmät lainmuutokset voitiin käsitellä eduskunnassa ETA-sopimuksen hyväksymisen ja sen voimaansaattamislain käsittelyn yhteydessä.

Palveluvelvoiteasetuksen mukaisia velvoitteita ovat liikennöintivelvoite, kuljetusvelvoite ja hintavelvoite. Toimivaltaisten viranomaisten tehtäviin kuuluu palveluvelvoitteiden lakkauttaminen tai voimassa pitäminen ja hyvittäminen sekä sopimusten tekeminen. Ne voivat myös asettaa uusia velvoitteita. Näillä toimenpiteillä on kiinteä yhteys siihen päätöksentekoon, jota harjoitetaan luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain (343/91), jäljempänä henkilöliikennelaki nojalla.

Koska esillä oleva Euroopan yhteisöjen (EY) palveluvelvoiteasetuksen soveltamista koskeva säännös asiallisesti kuuluu henkilöliikennelain yhteyteen, ehdotetaan ETA-sopimuksen voimaansaattamislain 7 §:n 1 momenttia vastaava säännös otettavaksi henkilöliikennelain uudeksi 7 b §:ksi ja kyseinen 7 §:n 1 momentti kumottavaksi.

Henkilöliikennelain säännösten mukaan linjaliikennettä koskevissa liikennelupa-asioissa

ovat toimivaltaisia liikenneministeriö ja asetuk-
sella säädettävät kunnat sekä taksakysymyksis-
sä liikenneministeriö ja sen määräämät kunnat.
Liikennelupatoimivaltaa on tarkoitus siirtää 1
päivästä heinäkuuta 1994 liikenneministeriöltä
läänihallituksille. Mahdollisesti myös kuntia
koskevaan toimivaltaan on tulossa muutoksia.

EY:n palveluvelvoiteasetuksessa on määritel-
ty yksityiskohtaisesti menettelytavat, joita nou-
dattaen palveluvelvoitteet lakkautetaan tai säi-
lytetään ja hyvitetään. Käytännössä nämä teh-
tävät kuuluvat niille viranomaisille, jotka kan-
sallisten säännösten nojalla käyttävät päätös-
valtaa liikennelupa- ja taksa-asioissa. Sen
vuoksi ehdotetaan, että toimivaltaisia viran-
omaisia olisivat liikenneministeriön lisäksi lää-
nihallitukset, kunnat ja pääkaupunkiseudun
yhteistyövaltuuskunta. Koska sekä lupatoimi-
vallasta että taksatoimivallasta on kansallisesti
säädetty tarkemmin lakia alemmantasoisesti,
ehdotetaan, että liikenneministeriö voisi määri-
tellä toimivaltaisten viranomaisten toimival-
tasuhteet.

Palveluvelvoiteasetus koskee maantieliiken-
teen lisäksi myös sisävesi- ja raideliikennettä.
Tämän vuoksi on myös henkilöliikennelain
soveltamisalaa koskevaa 1 §:ää muutettava.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotettu muutos mahdollistaa viranomaisten
tehtävien hoitamisen tarkoituksenmukaisella
tavalla, millä seikalla on kustannuksia ku-
rissa pitävä vaikutus.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenneministeriössä
virkatyönä. EY:n palveluvelvoiteasetusta kos-
kevan säännöksen siirtämisestä ETA-sopimuk-
sen voimaansaattamislaista henkilöliikennela-
kiin on hankittu oikeusministeriön ja ulkoasian-
ministeriön lausunnot.

4. Riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnalle on erikseen annettu esitys hen-
kilöliikennelain muuttamisesta (HE 52/1994
vp), jossa ehdotetaan uudistettavaksi liikenne-
lupia ja taksoja koskevat toimivaltasäännökset.
Aikaisemmassa esityksessä ehdotetut henkilö-
liikennelain muutokset on otettu huomioon
tähän esitykseen sisältyvissä muutosehdotuksis-
sa, joten aikaisemman ehdotuksen hyväksymi-
nen ja voimaansaattaminen on edellytyksenä
tässä esityksessä ehdotetun henkilöliikennelain
muutoksen hyväksymiselle ja vahvistamiselle.

5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdolli-
simman pian sen jälkeen kun eduskunta on ne
hyväksynyt.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Edus-
kunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotuk-
set:

1.

Laki**luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä 15 päivänä helmikuuta 1991 annetun lain (343/91) 1 §:n 2 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 7 b § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

 Lain 2 §:n 6 kohdan, 3 ja 4 §:n, 18, 23, 23 a ja 24 §:n sekä 25 §:n 2 momentin säännökset koskevat myös raide-, vesi- ja ilmaliiikennettä. Lain 7 b §:n säännös koskee myös raide- ja vesiliikennettä.

7 b §

Neuvoston palveluvelvoiteasetuksessa tarkoitettut toimivaltaiset viranomaiset

Julkisten palvelujen käsitteeseen rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteessä olennaisesti

kuuluvia velvoitteita koskevista jäsenvaltioiden toimenpiteistä annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1191/69 (neuvoston palveluvelvoiteasetus) tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on Suomessa rautatie- ja sisävesiliikennettä koskevissa asioissa liikenneministeriö. Maantieliiikennettä koskevissa asioissa toimivaltaisia viranomaisia ovat liikenneministeriö, lääninhallitukset, kunnat ja pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta liikenneministeriön tarkemmin määräämällä tavalla. Liikenneministeriö voi myös antaa tarkempia määräyksiä asetuksen täytäntöönpanosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 1994.

2.

Laki**Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 7 §:n 1 momentin kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta 11 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1504/93) 7 §:n 1 momentti.

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 1994.

Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Ilkka Kanerva*

